

Обласна акція "Жива книжкова полиця в бібліотеці"

(методичні рекомендації)

Підготувала: бібліотекар I кат.
Бородько М.О.

Рецензент: заст. д-ра з наукової
роботи та інформатизації
Маковська В.В.

Ідея буккросингу з'явилася в американського інтернет-технолога **Рона Хорнбекера**. На сайті www.phototag.org він прочитав про систему циркуляції по всьому світу залишених фотоапаратів і вирішив повторити це з книгами. У березні 2001 року він залишив 20 книг з пояснювальними написами у холі свого готелю. А за півроку на сайті Хорнбекера було зареєстровано вже 300 активістів, які „відпускали” свої книги у подорож.

Буккросинг популярний у США та країнах Західної Європи. Найбільшу популярність він завоював в Італії. В італійському буккросингу, що називається по-італійськи PassaLibro, беруть участь навіть серйозні організації. Наприклад, влада Флоренції подарувала руху 4000 книг, які були розповсюджені по ринках міста та у будівлі мерії. З Італії буккросинг проник і до Франції. Головний винуватець цього – директор флорентійського книжкового магазину Leggere per due, що має філію в Парижі, Дженнаро Капуано. "Офіційно" операція стартувала в березні 2003 року на Салоні книги в Парижі, де було "розсіяно" 2000 книг. В основному вони з'явилися завдяки підтримці муніципалітету Флоренції, але й французькі видавничі кола виявили зацікавленість.

Член руху буккросингу – буккросер – реєструється на спеціальному сайті. Потім він реєструє книги, які готується відпустити, створюючи таким чином свою "книжкову полицю". При реєстрації кожна книга отримує унікальний код книги (англ. BCID). Буккросер "звільняє" книгу на сайті (тобто робить запис про те, де і коли (буде) звільнена книга) і "звільняє" її в реалі. Людина, що знайшла ("спіймала") таку книгу, увійшовши на сайт і ввівши код книги, потрапляє в журнал книги, робить там запис про те, що буккросер відпустив цю книгу.

Учасники руху залишають книги зі спеціальними позначками у заздалегідь обумовлених і вказаних через сайти буккросерів місцях, щоб охочі буккросери-мисливці

могли ці книги знайти, прочитати і, зафіксувавши у самій книзі та на сайті історію її пересування, знову „відпустити” у подорож.

Останніми роками буккросинг набув значного поширення у світі і переріс у справжній інтелектуальний вид спорту, а його визначення навіть з'явилося в останньому виданні оксфордського словника.

За даними офіційного сайту буккросерів www.bookcrossing.com сьогодні у світі налічується вже 617 тисяч офіційно зареєстрованих буккросерів та майже 4,5 мільйони „вільних” книжок. До кола буккросерів щоденно приєднується щонайменше 300 людей. Тож за кілька років їх кількість сягне 1,000,000 людей.

Найбільше „невпійманих книг” циркулює Сполученими Штатами – 13 380. Втім, за кількістю активних учасників руху лідирує таки Європа. Найбільша кількість буккросерів (30 %) живе в Італії. За сприяння третього каналу державного радіомовлення Італії Radio Tre, ідея обміну книгами стала настільки популярною, що міська влада Флоренції навіть подарувала буккросерам 4 тисячі книг. Ідея обміну книгами сьогодні підтримується кількома видавництвами зарубіжних країн, які постійно „відпускають” частину тиражу своїх видань у вільну подорож. Видавці заявляють, що це не шкодить книготоргівлі, а навпаки – стимулює читацький інтерес до нових книг.

Мету буккросингу всі учасники формулюють по-різному: популяризація ідеї читання і перетворення світу на бібліотеку, практика налагодження нових соціальних зв'язків, створення нового інтелектуального прошарку суспільства і навіть подолання буржуазно-капіталістичного принципу привласнення і накопичення. Тобто йдеться не просто про обмін книгами, але і про спілкування та обмін ідеями.

Не оминув рух і Україну. Проте сьогодні він тільки набирає обертів, наприклад, у Києві, Львові, Дніпропетровську, Харкові. В Україні перші акції обміну

книжками почалися у 2005 році. Наразі працює кілька інтернет-форумів, присвячених цій темі. В Україні існують різні види буккросингу. Зокрема, за всіма правилами, потрібно зареєструватися на сайті www.bookcrossing-ua.at.ua, потім зареєструвати книгу, їй одразу надають серійний номер зі спеціальними наклейками. Далі потрібно «забути» книгу у громадському місті (кафе, барі, кав'ярні, готелі чи парку). На книзі є напис «ця книга не загублена, заглянь всередину», а всередині – інструкція для того, хто її знайшов. Той, хто знайшов, теж має зареєструватися на сайті і вказати місце, де він знайшов книгу. Так можна простежити маршрут, яким рухається книга.

Різновиди буккросингу:

- за допомогою безпечних місць (полиць, шаф);
- **букрей** (англ. *bookray*) – пересилання книги поштою, ланцюжком, від одного учасника до наступного, часто перетинаючи кордони країн та континентів. Книга не повертається до буккроссера, що відпустив її;
- **букрінг** (англ. *bookring*) – єдина відмінність від букрея – книга висилається назад власникові, що відпустив її, тобто утворюється коло (ring);
- **букреле**.

Досвід проведення акції вже є в Рівненській державній обласній науковій бібліотеці – "Полиця вільного книгообміну", яка діє вже рік (<http://libr.rv.ua>); Херсонській обласній науковій бібліотеці діє акція "Вільний книгообмін" (http://www.lib.kherson.ua/ukr-bookcrossing_bloig.htm), у Вінницькій обласній науковій бібліотеці методисти розробили дайджест "Читання в режимі NON STOP" (<http://www.library.vn.ua/chitannja>).

Такою акцією захоплюються не лише бібліотеки, а й різні молодіжні організації, книжкові магазини, студентська молодь тощо. Так у Львові діють 4 буккросингові полиці: 3 відкрилися у 2010 році, а ще одна в минулому році, розробляли й організували цю

акцію львівська студентська молодь. На Рівненщині таку акцію організувало Братство спудеїв "Острозька академія" – <http://znatok.ua/bookcrossing>, книжковий магазин.

Як бачимо, буккросинг набирає потужних обертів і в Україні, оскільки він несе в собі безліч нового, цікавого та корисного як для діяльності та розвитку бібліотек, так і для розвитку читання і читацьких інтересів у громадськості.

Для підвищення читацької активності серед населення області рекомендуємо в усіх ЦРБ (ЦМБ) оголосити акцію "Жива книжкова полиця" та створити умови для вільного книгообміну.

Практичні поради з проведення акції "Жива книжкова полиця"

Вільний "книгообмін" проводиться безкоштовно та базується на принципі *"Прочитав – віддай іншому"*, основною його метою є *"Перетворення світу в бібліотеку"*.

Основна мета акції – підвищити попит та інтерес до читання книг як вітчизняного виробника, так і зарубіжного серед усіх верств населення та збільшити кількість нових читачів у бібліотеці.

Для того, щоб ефект акції був 100%, необхідно дотримуватись таких умов:

1. оформити правила акції на окремих листках та наклеїти їх на форзаці книг (дод.№1);
2. емблему акції наклеїти на обгортці чи титулці книги (дод.№2);
3. обрати у приміщенні бібліотеки місце, де б можна було розташувати полицьку (столік, шафу) для вільного книгообміну (найбільш підійде абонемент);
4. правильно обрати книги, які будуть задіяні у даній акції (в першу чергу слід включати у цей список подаровані книги, нові надходження, книги сучасних авторів та книги, які найбільше запитують

читачі, давно забуті цікаві книги, але не застарілі);

5. оформити яскраву назву акції, яка б привертала увагу користувачів і заохочувала їх взяти участь у ній;

6. популяризувати акцію за допомогою місцевих ЗМІ, вивісок, оголошень у бібліотеці тощо.

Додаток №1

Правила користування книгами

1) "Прочитав - передай іншому";

2) Не затримуйте книгообміну (книги повинні завжди бути у русі й через певний проміжок часу повернутись на полицю бібліотеки);

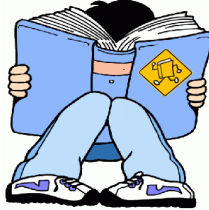
3) На спеціальній відмітці, що наклеєна в книзі, вкажіть контактну інформацію про себе й відгуки про книгу (дод.№3);

4) Якщо Ви обираєте книжку іноземною мовою, на полицю Ви маєте покласти також книжку іноземною мовою. Відповідно, українські книжки обмінюються на українські;

5) В акції також можуть брати участь цікаві й корисні газети та журнали;

6) Не розмальовуйте книги, не закладайте й не виривайте листків із них.

Емблема акції
(Наклейка на книгу)

Для відміток

Дата	Дом. /моб. телефон	Враження та відгуки від прочитаної книги	Нові пропозиції (Яку власну книгу Ви поставили б на полицю для ознайомлення)